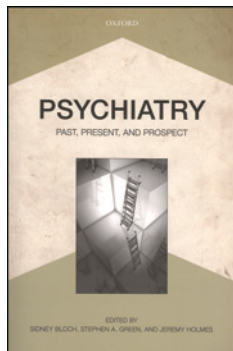

Glimrende oppdatering i psykiatri

Sidney Bloch, Stephen A. Green, Jeremy Holmes, red.

Psychiatry

Past, present, and prospect. 413 s, ill. Oxford: Oxford University Press, 2014. Pris GBP 35 ISBN 978-0-19-9638963-3

Psykiatrien – akkurat som enkeltmennesket – bør jevnlig stille seg de sentrale eksistensielle spørsmålene: Hvor er jeg nå? Hvor kommer jeg fra? Hvor skal jeg hen? Denne boken gir ganske mange, nyanserte og tankevekkende svar på disse spørsmålene som vi psykiatere bør beskjeftige oss grundig med en gang iblant.

Redaktørene var alle tre blitt emeriti og funderte hver for seg på å skrive sine faglige memoarer. Heldigvis kom de på ideen om å slå seg sammen og i tillegg be 25 andre fremragende kolleger om også å tenke tilbake på de siste 50 år og hvilken utvikling de selv hadde vært med på. Resultatet er blitt en meget kunnskapsrik, leseværdig og kritisk/sjarmerende gjennomgang av psykiatriens utvikling – kunnskapsmessig, tiltaksmessig og holdningsmessig – i de samme 50 årene som anmelderen selv har fulgt den.

Forfatterne har alle hatt topposisjoner innen sine fagfelt, men preges ikke av behovet for å ri egne kjepphester. I et sobert fagspråk oppsummerer de og ser med kritiske øyne på utviklingen og fremtiden innenfor en rekke felt: nevrovitenskap, genetik, epidemiologisk og klinisk forskning, psykiatriens historie, transkulturell psykiatri, internasjonal psykiatri, sosialpsykiatri, familieorientert psykiatri, etikk, rettspsykiatri, tvangspsykiatri, barne-, ungdoms- og alderspsykiatri, psykoterapi (psykodynamisk, kognitiv, traumebehandling), misbrukspsykiatri, personlighetsforstyrrelser, psyko-farmakologisk behandling og ECT-behandling, og ikke minst hele problemet med å definere, diagnostisere og klassifisere mentale lidelser. Alle forfatterne er bredt orienterte og advarer mot en biologisk reduksjonisme.

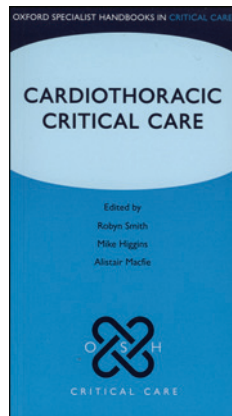
Det er først og fremst utviklingen innen angloamerikansk og australsk psykiatri som vi får beskrevet helt konkret. Forfatterne har selv hatt sentrale roller i denne. Referanser til annen faglitteratur er sparsom. Fra Norge nevnes eksplisitt bare Ødegaards undersøkelse av norske emigranter til USA (1932), statsminister Bondeviks offentlige omtale av sin depresjon og Reichborn-Kjennerud og medarbeideres tvillingstudie av forekomsten av symptomene ved ustabil personlighetsforstyrrelse i totalbefolkningen (2011). Svenske og danske kolleger er noe hyppigere referert til. Likevel viser denne gjennomgangen hvor sentral angloamerikansk, psykiatrisk forskning og klinisk arbeid har vært for oss i de siste 50 årene.

Boken illustrerer på en fremragende måte at slik psykiatrien nå ser ut for den unge nybegynneren, slik har den ikke alltid sett ut, og slik behøver den heller ikke å fortsette å være. Forhåpentligvis vil boken derfor stimulere og inspirere våre egne klinikere og forskere til å bringe faget stadig videre. Vil du vite hvor psykiatrien nå står, og hvor veiene kan gå videre, er dette boken å bruke noen timer på. Selv var jeg litt lei meg da jeg bladde om for siste gang.

Per Vaglum

Professor emeritus, Avdeling for medisinsk atferdsvitenskap Universitetet i Oslo

Oversiktlig håndbok i kardiotorakal intensivmedisin

Robyn Smith, Michael Higgins, Alistair Macfie, red.

Cardiothoracic critical care

379 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2014. Pris GBP 40 ISBN 978-0-19-969295-8

Denne håndboken føyer seg inn i serien *Oxford Specialist Handbooks*. Innhold og form gjør den godt egnet for relativt ferske leger som jobber med intensivpasienter med hjerte- og thoraxsykdom. Pocketformatet passer fint i frakkelommen.

De 32 kortfattede kapitlene er inndelt i fire hoveddeler. Et fylldig stikkordregister gjør det lett å slå opp. Hvert kapittel avsluttes med noen utvalgte referanser for utdypende lesning. Det er et rikt antall tabeller og oppsummeringsbokser i punktlisteforformat. Utvalgte emner er illustrert, men gjennomgående har forfatterne prioritert tabeller fremfor illustrasjoner.

Forfatterne gir en oppsummerende innføring i tidlig postoperativ håndtering i den første delen. Først vektlegger de forventet forløp og varselsignaler som krever ekstra oppmerksomhet. Deretter omtaler de vanlige problemstillinger og komplikasjoner.

I den andre delen omtaler de på en oversiktlig måte normale postoperative responser i de ulike organsystemene og de vanligste organspesifikke problemstillingene.

Søkelyset er rettet mot spesielle pasientgrupper i del tre: pasienter med thoraxsykdom, voksne pasienter med medfødt hjertefeil, obstetriske pasienter med hjertesykdom, pasienter med terapiresistent hjertesvikt og hjertetransplanterte pasienter.

Fjerde del er en forholdsvis grundig innføring i sentrale behandlinger og prosedyrer. I likhet med boken for øvrig, forutsettes basal forhåndkunnskap, men kapitlene inneholder en ganske fylldig omtale av mekanismer, indikasjoner og en rekke nyttige, praktiske råd basert på internasjonale retningslinjer, litteratur og ikke minst forfatterens erfaringer. I all hovedsak er behandlingsanbefalingene overførbare til norsk praksis. Denne delen kunne etter min mening blitt enda bedre med flere illustrasjoner. Jeg kunne også ønsket noe fylldigere omtale av mekanisk sirkulasjonsstøtte.

Alt i alt er boken en rask referanseguide som dekker de aller fleste sentrale kliniske problemstillingene. Forfatterne gir kortfattede forklaringer om mekanismer, men dette er ingen utdypende lærebok, og det forutsettes grunnleggende kunnskap i intensivmedisin, kardiologi og thoraxkirurgi. Hovedstyrken ligger i lett tilgjengelig informasjon med ganske omfattende og gode praktiske anbefalinger.

Bjørnar Grenne

Konstituert overlege, Klinikk for hjertemedisin St. Olavs Hospital